

VARIA

– KÖNYVISMERTETÉSEK –

BURAI-KOVÁCS János (szerk.): *A kereskedelmi választottbíróság évkönyve 2018*
Budapest, HVG-Orac, 2019. 508 oldal

Burai-Kovács Jánosnak, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (a továbbiakban: MKIK) mellett működő Állandó Választottbíróság (a továbbiakban: Kereskedelmi Választottbíróság) elnökének szerkesztésében, 2019 nyarán jelent meg a kötet, melynek gerincét 32 szerzőtől származó, a választottbíráskodással kapcsolatos 29, részben már máshol korábban közzétett, részben új, 16 magyar, 13 angol és 1 francia nyelvű tanulmány képezi. A szerzők és a tanulmányok száma közötti eltérés egyrészt abból ered, hogy két szerző egy-egy magyar és angol nyelvű tanulmányt is jegyez, másrészt három olyan tanulmány is található a könyvben, amely társszerzők műve. A magyar mellett angol fordításban is olvasható Varga Istvánnak Kereskedelmi Választottbíróság új Eljárési Szabályzatáról írt tanulmánya. Ezen kívül magyarul és angolul is közli a kötet a Választottbíráskodásról szóló 2017. évi LX. törvény (a továbbiakban: új Vbtv.) szövegét, a Kereskedelmi Választottbíróság Eljárési Szabályzatát (a továbbiakban: E. Sz.), továbbá a Kereskedelmi Választottbíróság Titkárságának munkatársa, Kassayné Ince Borbála által összeállított, a Kereskedelmi Választottbíróság Elnöksége által elfogadott Tájékoztatót, amely segítséget nyújt a választottbíráknak a választottbírási eljárásnak az új eljárási szabályok szerinti lefolytatásához. Az új Vbtv. a Kereskedelmi Választottbíróság elnökének feladatává tette a választottbírási tanácsok által meghozott ítéletek és permegszüntető végzések anonimizált közzétételét a Kereskedelmi Választottbíróság honlapján. A kötet válogatást tartalmaz a 2018. év első hat hónapjában meghozott határozatokból.

Az új törvényi szabályozás, az integrált Kereskedelmi Választottbíróság létrehozása, és az Elnökség által elfogadott új Eljárési Szabályzat [a továbbiakban: ESz] hatálybalépése új fejezetet nyitott a magyar választottbíráskodás történetében. Burai-Kovács János, aki két tanulmányt is jegyez, a kötet előszavában, utalva az intézményes Választottbíróság 70 év előtti megalakulására, születésnapjára összeállításnak is tekinti az évkönyvet, amely mutatja a szerzők elkötelezettségét a választottbíráskodás XXI. századi alkalmazása mellett. Ez az elkötelezettség mutatkozik meg abban, hogy a tanulmányok szerzői gyakran kritizálják az új szabályozás hibáit és hiányosságait, amelyeket az új Vbtv. 2018. évi módosításával sem sikerült maradéktalanul kiküszöbölni. Ezekből a kritikákból is következtetni lehet arra, amire Varga István az új ESz-t bemutató tanulmányában is utal, hogy az új Vbtv. megalkotása során a jogalkotó nem

vette figyelembe a választottbíráskodást, és a választottbíróági eljárásjogot ismerő és elméletben és gyakorlatban is művelő szakmai kör véleményét és észrevételeit. Ezeket a hiányosságokat igyekezett a 2018. február 1-jén hatályba lépett ESz a maga eszközeivel a lehetőség szerint kiküszöbölni, anticipálva egy jövőben tökéletesített törvényi szabályozást.

A tanulmányok között a választottbíráskodás történetével, az új Vbtv. és az új ESz által felvetett különböző elméleti és gyakorlati kérdésekkel, a választottbírók felelősségével, a beruházásvédelmi választottbíráskodás aktuális problémáival, és a választottbíráskodás egyes nemzetközi magánjogi vonatkozásaival foglalkozó írások találhatók. Tekintettel arra, hogy az összes tanulmány akárcsak vázlatos bemutatása meghaladná az ismertetés kereteit, csupán az írások egy részének néhány meghatározó eszmefuttatását emeljük ki részletesebben, remélve, hogy felkeltjük az olvasó érdeklődését a kötet iránt.

Az egyetlen, történeti kérdéseket tárgyaló tanulmány Kecskés Lászlónak a Választottbírók korábbi elnökének a magyarországi választottbíráskodás Szent Istvántól Mohácsig terjedő korszakát bemutató, a kötetet bevezető írása. A recenzensnek az az érzése, hogy tanulmány, amely egyébként egy korábban megjelent tanulmány első része,¹ nem illeszkedik szervesen a hatályos joggal és a joggyakorlattal foglalkozó könyvbe. Kecskés László, aki kétségkívül a választottbíráskodás történetének, elméletének és gyakorlatának egyik legavatottabb magyar szakértője, egy a választottbíráskodásról szóló kötetben méltán szerepel a szerzők között. Az utóbbi években számos, a választottbíráskodás aktuális kérdéseivel foglalkozó tanulmányt tett közzé. Példaként említjük meg az új Vbtv.-t kritizáló írását, amely ebben a kötetben is közölhető lett volna.²

A második csoportba tartoznak a kötet gerincét alkotó, az új Vbtv.-t és az új ESz-t ismertető, az azok által felvetett elméleti és gyakorlati kérdésekkel különböző nézőpontokból foglalkozó tanulmányok. Ezek sorát Sárközy Tamásnak a Kereskedelmi Választottbírók Elnöksége MKIK által delegált egyik tagjának tanulmánya nyitja, mely a választottbírók státuszkérdéseivel foglalkozik. Ez az írás is másodközlés. A szerző még a Vbtv. hatálybalépése előtt, 2017. november végén a MKIK mellett működő Választottbírók Elnöksége által elhangzott előadását foglalta írásba, amely először közvetlenül az új Vbtv. hatálybalépése után, a Jogtudományi Közönyben jelent meg.³ Ez az oka annak, hogy olyan kérdéseket is felvet, amelyek a kötet megjelenésekor már aktualitásukat veszítették. A szerző az új Vbtv. megalkotása indokainak felsorolását követően a Kereskedelmi Választottbírók hatáskörébe tartozó ügyek körét tekinti át. Kifogásolja, hogy az új szabályozás elzárja az Agrárkamara tagjait attól, hogy ügyeiket más választottbírók elé vigyék, a Sport Állandó Választottbírók elkülönült műkö-

¹ KECSKÉS László: A választottbíráskodás magyarországi gyökerei I. In: KECSKÉS László – LUKÁCS Józsefné (szerk.): *Választottbírók Könyve*. Budapest, HVG-Orac, 2012. 99–103.

² KECSKÉS László: A választottbíráskodás problémái Magyarországon a 2017. évi LX. törvény elfogadása utáni helyzetben. *Európai Jog*, 2017/ 5. 1–11.

³ SÁRKÖZY Tamás: A választottbíráskodás státuszkérdéseiről az új választottbírói törvény alapján. *Jogtudományi Közöny*, 2018/1. 39–45.

désével ugyanakkor egyetért, utalva arra, hogy a kialakult gyakorlat értelmében a sport-szövetségek és tagjaik közötti kereskedelmi jogvitákban választhatnak a Kereskedelmi és a Sport Állandó Választottbíróság között. A Kereskedelmi Választottbíróság jogállásáról értekezve kifejti, hogy az MKIK által működtetett Állandó Választottbíróság a Kamara sajátos része, ezért indokolt a gazdasági kamarákról szóló törvénynek az új Vbtv. 68 §-a általi módosítása, mely a régi Vbtv. által alkalmazott és bevett elnevezés (MKIK mellett működő Állandó Választottbíróság) helyett a Kamara által működtetett Választottbíróságról rendelkezik. Javasolja annak megfontolását, hogy a Kereskedelmi Választottbíróságnak a MKIK a Ptk. 3:32 §-a alapján belső jogi személyiséget biztosítson. A továbbiakban áttekintést nyújt a Kereskedelmi Választottbíróság szervezetéről, mely alapvetően eltér a korábitól, és a választottbírói önkormányzást lényegében tanácsadó-véleményező szerepre szorítja. Végül a választottbírói jogállással foglalkozik, kitérve a választottbírák és a felek közötti, valamint a felek és az állandó választottbíróság közötti jogviszonyokra. A választottbírók és a felek közötti jogviszonyok az ítélet érvénytelenítésével összefüggésben kiemelkedő jelentőségűek, mert az érvénytelenítést követő eljárásban új tanács jár el, az ítélettel megszűnt választottbírói eljárás díjmentes, az érvénytelenített ítéletet hozó tanácsot díj nem illeti meg. Az ebből eredő problémák megoldására javasolja, hogy az új eljárásban a választottbírók honoráriumát az Állandó Választottbíróság fedezze, esetlegesen, ha indokolt, kártérítési igénnyel fellepve az érvénytelenített ítéletet hozó választottbírók ellen. A tanulmány végül a választottbírói ajánlási listával foglalkozik, kiemelve, hogy az új Vbtv. által előírt 70 éves korhatár bevezetése jogpolitikai szempontból elhibázott, ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a felek ne jelölhetnének választottbíróknak 70 év feletti nem listás személyeket.

Bodzási Balázs tanulmányából kiemelésre kívánczik az eljárásújítással foglalkozó rész. Az eljárásújítást az új Vbtv. vezette be, fogadtatása szakmai körökben túlnyomórészt negatív volt. A szerző védelmébe veszi ezt az új jogintézményt és amellet érvel, hogy az eljárásújítással kapcsolatban kifejtett aggodalmak alaptalanok, az nem okoz jogbizonytalanságot és nem veszélyezteti a magyar ítéletek külföldi végrehajthatóságát. A Kereskedelmi Választottbíróság ezeket az érveket nem tartotta meggyőzőnek, az ESz által ajánlott mintaklauzula kizárja az eljárásújítás lehetőségét. Nem győzték meg ezek az érvek Szecskay András sem, aki egy alapos tanulmányban indokolja meg, hogy miért elhibázott az eljárásújítás bevezetése. Ez az új jogintézmény szerint a svájci polgári perrendtartás (ZPO) „Revision” elnevezésű jogintézményével nem állítható párhuzamba, mert a ZPO 396–399 §§-ban szabályozott Revision csak akkor kerül alkalmazásra, ha a felek a svájci nemzetközi magánjogi törvény alkalmazása helyett a ZPO alkalmazását kötik ki, és az eljárásújításról való döntés az állami bíróságok jogosítványa. Az új Vbtv. ezzel szemben az eljárásújítás megengedhetőségéről való döntést a megtámadott ítéletet hozó választottbíróság kezébe adja, melynek végzése ellen nincs jogorvoslat. Bár elsősorban az új Vbtv.-nek a választottbírói ítéletek érvénytelenítésére vonatkozó rendelkezéseit elemzi, emellett azonban az eljárásújítás kérdését is érinti Boóc Ádám tanulmánya, aki sem pro, sem kontra nem foglal állást, de utal arra, hogy a magyarhoz hasonló szabályozást tartalmaz az osztrák jog, amely azonban a perújítási okokat érvénytelenítési okokként ismeri el, és ezért az erről való döntést az állami bíróság hatáskörébe utalja.

Érdekes kérdést feszeget Kisfaludi András tanulmánya, amely a társasági jogvitákra vonatkozó választottbírói kikötésekről szól, azonban ennek bevezetőjeként a választottbíráskodás, mint alternatív vitarendezési mód kiköthetőségének törvényi alapjáról, pontosabban ennek hiányáról értekeznek. Az igazságszolgáltatás az Alaptörvény 25. cikke szerint a bíróságok feladata. Az Alaptörvény 25. cikk (7) bekezdése utal arra, hogy törvény egyes jogvitákban más szervek eljárását is lehetővé teheti. Az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 7. cikk (2) bekezdése 1993. november 1-től gazdálkodó szervezetek közötti szerződéses jogvitákra lehetővé tette a választottbírói eljárást. Ezt a rendelkezést az 1994. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: régi Vbtv.) hatálybalépésével egyidejűleg úgy módosították, hogy míg mind a régi Ptk., mind pedig a régi Vbtv. azonosan szabályozta a választottbírói út igénybe vételének feltételeit,⁴ addig az új Ptk. mellőzi a választottbírói út alternatív alkalmazásának feltételeit meghatározó szabályt, mert elegendő volt az új Ptk. hatálybalépésekor még meglévő régi Vbtv.-beli szabályozás. Az új Vbtv.-ben ilyen, a választottbírói út eljárási körét egyértelműen meghatározó szabály nincs. Kisfaludi megkísérli ezt a kört levezetni az új Vbtv.-nek a választottbírói szerződést meghatározó rendelkezéséből, ez azonban erre szerinte nem alkalmas, mert teljesen parttalanul (szerződéses és szerződésen kívüli jogviszonyból keletkező jogvitákra) teszi lehetővé a kikötést. A kötet más szerzőinél – így például Lukács Józsefné tanulmányában – ugyanakkor felbukkan az a gondolat, hogy a választottbírói kikötésére kereskedelmi jogviszonyokban van lehetőség. Ez az értelmezés az új Vbtv. 3. § (1) bekezdésébe foglalt értelmező rendelkezések 1. és 7. pontjából vezeti le, hogy mely ügyekben köthető ki választottbíráskodás.⁵ Negatív határolja körül az új Vbtv. a választottbírói út eljárási körét, amikor kizárja ebből a körből a fogyasztói szerződésből eredő jogvitákat, valamint a Pp. által szabályozott különleges eljárásokban és a közigazgatási perrendtartásról szóló törvény hatálya alá tartozó eljárásokban elintézendő ügyeket. Bár nem indokolatlan az a kritika, mely szerint a kereskedelmi jogvitáknak az új Vbtv.-beli meghatározása homályos, bizonytalan és tautologikus,⁶ segítségül hívható és támpontul szolgálhat a kereskedelmi ügyek körének meghatározására az UNCITRAL mintatörvény⁷ (a továbbiakban: MAL) 1. cikkéhez fűzött lábjegyzet⁸ és az ahhoz tartozó magyarázat. A MAL magyarázatainak a törvénnyel

⁴ Legalább a felek egyike gazdasági tevékenységgel élethivatásszerűen foglalkozó személy, a jogvita e tevékenységével kapcsolatos és a felek a per tárgyáról szabadon rendelkezhetnek.

⁵ E törvény alkalmazásában 1. választottbíráskodás: kereskedelmi jogviszonyokban felmerült jogvitáknak állami bírósági peres eljárás helyett a felek által választott eljárásban való eldöntése, akár eseti, akár állandó választottbírói intézmény folytatja le az eljárást. 7. kereskedelmi kifejezés alatt minden kereskedelmi vagy gazdasági szerződéses és szerződésen kívüli jogviszonyt érteni kell.

⁶ KECSKÉS (2017) i. m. 5.

⁷ Model Law on International Arbitration https://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/ml-arb/07-86998_Ebook.pdf

⁸ The term „commercial” should be given a wide interpretation so as to cover matters arising from all relationships of a commercial nature, whether contractual or not. Relationships of a commercial nature include, but are not limited to, the following transactions: any trade transaction for the supply or exchange of goods or services; distribution agreement; commercial representation or agency; factoring;

kapcsolatosan felmerülő értelmezési kérdésekben történő figyelembevételére a Vbtv. 1–3. §§-hoz fűzött indokolás is utal, függetlenül attól, hogy ez kötelezőnek vagy csak ajánlottnak tekintendő-e.

Az eljárás gyorsítását szolgáló rendelkezéseket tekinti át Faludi Zoltán és Lukács Enikő, kiemelve az ESz eljárás modernizálást és hatékonyságát elősegítő új eszközeit, különös tekintettel a korábban nálunk nem alkalmazott előkészítő egyeztetésre. Az új szervezet- és intézményrendszer bemutatása mellett eljárási kérdések állnak Erdős Éva tanulmányának fókuszában is. Az eljárásjogi és anyagi jogi megoldások közötti szerves kapcsolatra mutat rá Wallacher Lajos írása, aki azokat az eseteket tekinti át, amelyekben az új Vbtv. a választottbírói eljáráshoz kapcsolódóan hallgatásával teret ad a joghézagok anyagi magánjogi eszközökkel történő kitöltésére. Összegzésként felhívja a figyelmet arra, hogy az anyagi jogra történő hallgatólagos utalás mögött általános rendező elv nem fedezhető fel, mert klasszikus eljárásjogi témák is ebbe a körbe esnek, emellett viszont a felek és a választottbíró közötti jogviszony egyes részletkérdései, amelyek inkább anyagi jogi rendezést kívánnának, több esetben eljárásjogi szabályozás tárgyát képezik.

A választottbírói szerződés betarthatatlanságának egyik esetével foglalkozik Boronkay Miklós tanulmánya és Okányi Zsolt írása, amelyek még az új Vbtv. hatálybalépése előtti, a felszámolás alatt lévő társaságok által kötött választottbírói szerződések betarthatatlanságára vonatkozó bírói gyakorlatot elemzik, éles kritikával illetve a Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.014/2012 számú végzését, amelyet a Kúria elvi bírói döntésként EBH 2014. G.4. sz. alatt tett közzé. Ez a döntés általános érvényesítés és egyértelműen betarthatatlannak minősítette a felszámolás alá került társaságok választottbírói szerződéseit. Az utóbbi tanulmány utal arra is, hogy az új törvény hatálybalépésével, a beavatkozás lehetőségének megteremtésével okafogyottá vált a korábbi gyakorlat a hitelezők érdekeinek védelmére történő hivatkozással történő fenntartása is.

A választottbírók felelősségével kapcsolatos kérdéseket vizsgálják Szakál Róbert és László András Dániel tanulmányai. Kitér a felelősség kérdésre továbbá Philippe Cavalieros is, aki a kötet egyetlen francia nyelvű tanulmányának szerzője. Szakál Róbert tanulmányának kiinduló pontja az új Eljárási Szabályzat 50. §-ába foglalt felelősségkorlátozás. Ennek értelmében a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, a Választottbírói Tanács, annak szervei, és az alkalmazásában álló személyek, a választottbírói tanács, valamint annak tagjai kártérítési, helytállási kötelezettséggel kizárt minden, a választottbírói eljárással kapcsolatban felmerült cselekményért vagy mulasztásért, kivéve a szándékos vagy súlyos gondatlanságból eredő károkozásért való felelősséget. A szerző megállapítja, hogy míg a korábbi ESz 56. §-ába foglalt teljes felelősségkizárás a régi és az új Ptk. szabályai szerint is semmisnek minősült, addig az új szabályozás összhangban áll a jelenlegi bírói gyakorlattal. Különösen érdekesek a szerzőnek a választottbírói ítélet érvénytelenítése esetén történő helytállással

---

leasing; construction of works; consulting; engineering; licensing; investment; financing; banking; insurance; exploitation agreement or concession; joint venture and other forms of industrial or business cooperation; carriage of goods or passengers by air, sea, rail or road.

kapcsolatos gondolatai. Az új Vbtv. 57. § (2) bek. szerinti „érvénytelenített ítélettel megszűnt” eljárás díjmentessége helyett a törvényhozó a rendelkezés olyan módosítását irányozta elő, mely szerint a választottbírói ítélet érvénytelenítése esetén az érvénytelenítést követően folytatódó eljárásban a felek a választottbírói tanácsot megillető díj, valamint adminisztrációs költségek megfizetésére nem kötelezhetők. A Vbtv. 62. § (1) bek. e. pontjának tervezett módosításával a Kereskedelmi Választottbírói Tanács elnökségének hatáskörébe kerül az érvénytelenítést követő eljárás díjának mértékével és az érvénytelenítés esetén az eljárás tanács vagy tanácsok díjazásával kapcsolatos valamennyi részletszabálynak az ESz-ban történő megállapítása. A tervezett módosítás értelmében az ESz rendelkezik elkülönített tartalékalap képzéséről a felek által meg nem térítendő díjak és költségek fedezése céljából, és az elnökség hatáskörébe utalja az alap terhére a fizetések teljesítéséről szóló döntést.⁹ Egy további módosítás fogja rendezni a választottbírói tanács, a választottbírók vagy a Választottbírói Tanács kártérítési kötelezettségéért való mögöttes helytállási kötelezettséget, valamint a tartalékalap kimerülése esetére vonatkozó helytállási kötelezettséget. Az előbbit a Kereskedelmi Választottbírói Tanácsot működtető jogi személyekre, az utóbbit az MKIK-ra telepíti.

Három tanulmány nem a kereskedelmi, hanem a beruházásvédelmi választottbíráskodás körébe tartozó kérdéseket boncolgat. Katona János és Kende Tamás írása az Európai Unió Bírósága (EUB) Achmea ítélete¹⁰ utáni helyzetet elemzi. Az Achmea ügyben az EUB úgy döntött, hogy az EU tagállamok közötti kétoldalú beruházásvédelmi egyezményekben szereplő választottbírói vitarendezési rendelkezés, amely egy tagállami befektető számára biztosítja, hogy egy másik tagállammal szemben nemzetközi választottbírói eljárást indíthasson, nem egyeztethető össze az uniós joggal. Míg az korábban a beruházásvédelmi választottbírói hatáskörét nem befolyásolta, hogy az adott beruházásvédelmi szerződésben részes államok az EU tagjaivá váltak, az ítéletet követően ez a helyzet megváltozott. Ha a választottbíráskodás helye EU tagállamokban van, valós kockázat, hogy az Achmea döntésre figyelemmel a választottbírói hatáskörének hiányát állapítja meg. Nyitva maradt az a kérdés, hogy ez az ítélet az Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központja (a továbbiakban: ICSID) és az Energia Charta (a továbbiakban: ECT) keretében eljáró választottbírói hatóságokra mennyiben van hatással.

Az angol nyelvű tanulmányok között ugyancsak az Achmea döntés utáni helyzetet vizsgálja Martonyi János írása, amely a szerzőnek a MKIK és az Igazságügyi Minisztérium által a New-Yorki Konvenció megalkotásának 60. évfordulója alkalmából 2018 novemberében rendezett konferencián tartott előadásán alapul. Martonyi beszámol a nemzetközi választottbírói hatóságoknak az ítéletet követő reakcióiról és a Bizottság álláspontjáról, valamint a tagállamok közötti a kétoldalú beruházásvédelmi egyezmények (a továbbiakban: BIT) megszüntetésének tárgyában kötendő egyezményről folytatott tárgyalásokról, és az ezt megelőzően a tagállamok által elfogadott nyilatkozatról, melynek értelmében a tagállamok között létrejött BIT-ekbe foglalt választottbírói klauzulák az EU jogba ütköznek, és ezért semmissék.

⁹ Ezek a módosítások a 2019. évi LXVI. törvénnyel 2019 július 10-i hatállyal megtörténtek.

¹⁰ C-248/16. Slovak Republic. v. Achmea [ECLI:EU:C:2018:158].

Szintén a beruházásvédelemi választottbíráskodás körébe tartozik Rátky Miklós és Tóth Máté angol nyelvű tanulmánya, amely azt vizsgálja, hogy az új Vbtv. alapján folyó kereskedelmi választottbíráskodás nem kedvezőbb vitarendezés-e az energetikai befektetők számára, mint az ECT-n vagy a BIT-en alapuló, befektető-védelmi választottbíráskodás. A szerzők arra a következtetésre jutnak, hogy azoktól a ritka esetektől eltekintve, amikor az energiaipari beruházó kárát tisztán a fogadó állam jogalkotása okozta, a Kereskedelmi Választottbíráóság hatáskörének kikötése előnyösebb lehet a beruházónak, mint a gyakran túlértékelt nemzetközi beruházásvédelmi választottbíráskodás igénybevétele.

A magyar választottbírási reform hátterét világítja meg és az új szabályozás részletkérdéseibe is beavatja a magyarul nem tudó olvasót Boronkay Miklós angolul írt tanulmánya.

Nemzetközi magánjogi, a választottbíráóságok által alkalmazandó anyagi jog meghatározásával kapcsolatos elméleti és gyakorlati kérdéseket vizsgálunk Király Miklós és Erdős István angol nyelvű tanulmányai. Előbbi a jogválasztással, annak módjaival és korlátaival, utóbbi pedig a jogválasztás hiányában alkalmazandó jog meghatározásának kérdéseivel foglalkozik.

Speciális gyakorlati kérdést, magyarországi eljárásban a választottbírási tanács által hozott ideiglenes intézkedés Egyesült Államokbeli végrehajthatóságát elemzi egy angol nyelvű hipotetikus esettanulmány Mary E. Bartkusnak, a Huges Hubbard & Reed LLP ügyvédjének tollából. A tanulmány egy az ELTE-n 2019 januárjában elhangzott konferencia-előadás szerkesztett változata.

A tisztességes és pártatlan eljárás garanciáinak rövid vázlatát nyújtja Nochtá Tibor angol nyelven közzétett tanulmánya, aki a nemzetközi választottbíráskodás alapvető elveinek és a tisztességes eljárás garanciáinak áttekintését követően kitér az új magyar szabályozás releváns rendelkezéseire is.

A New Yorki Konvencióval kapcsolatosan két angol nyelvű tanulmányt található a kötetben. Nemessányi Zoltán írását a 2018-ban 60 éves Konvenció magyarországi alkalmazása kérdéseinek szentelte. Ugyancsak az évfordulóra emlékezve méltatja az egyezményt Anna Joubin-Bret, az UNCITRAL titkára, akinek írása az MKIK és az Igazságügyi Minisztérium által szervezett, fent említett konferencián tartott előadásának szerkesztett változata.

Nem lenne teljes a kép, ha nem tennénk említést Nagy Péter és Lauterbach Orsolya angol nyelvű írásairól. Az előbbi a MAL és az UNCITRAL Rules,¹¹ valamint az IBA Rules és Guidelines¹² magyarországi hatásáról értekezik, utóbbi pedig, amely szintén egy a 2018. novemberi MKIK-IM konferencián elhangzott előadáson alapul, az új Vbtv.-t és annak 2018 végéig bekövetkezett módosításait tekinti át.

¹¹ <https://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/arb-rules-revised/arb-rules-revised-2010-e.pdf>

¹² Guidelines on conflicts of Interest in International Arbitration (2014); Guidelines on Party Representation in International Arbitration (2013); Rules on Taking of Evidence in International Arbitration (2010); Guidelines for drafting International Arbitration Clauses (2010) https://www.ibanet.org/Publications/publications_IBA_guides_and_free_materials.aspx

Mint az Burai Kovács János előszavából kitűnik, a gyűjteményes mű szerkesztőjének szeme előtt kettős cél lebegett. Az évkönyvvel egyrészt tisztelni óhajtott a választottbíráskodás magyarországi hagyományai előtt, másrészt színvonalas tanulmányokkal kívánta köszönteni az idén hetven esztendő, tavaly szervezetében megújított intézményes Választottbíróságot. Az évkönyv elnevezés arra enged következtetni, hogy a kötetnek a következő években folytatása lesz, mely minden, a választottbíráskodás iránt érdeklődő olvasó érdeklődésére számot tarthat.

BURIÁN László